

Inserati se sprejemajo in velja trislojna vrsta:

8 kr., če se tiska 1krat,
12 " " " " 2 "
15 " " " " 3 "

Pri večkratnem tiskanju se cena primerno zmanjša.

Rokopisi

se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.

Naročnino prejema upravništvo (administracija) in ekspedicija na Dunajski cesti št. 15 v Medijatovi hiši, II. nadstropji.

SLOVENEČ.

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejemati velja:

Za celo leto . . . 10 gl. — kr.
Za pol leta . . . 5 " — "
Za četrt leta . . . 2 " 50 "

V administraciji velja:

Za celo leto . . . 8 gl. 40 kr.
Za pol leta . . . 4 " 20 "
Za četrt leta . . . 2 " 10 "

V Ljubljani na dom pošiljan velja 60 kr. več na leto.

Vredništvo na Dunajski cesti št. 15 v Medijatovi hiši.

Izoha po trikrat na teden in sicer v torek, četrtek in soboto.

Z Dunaja, 25. maja.

Volilna prememba pa colni tarif in vravnanje Donave v drž. zboru. Včerajšnji dan bil je eden najvažnejših za vatavno življenje v Avstriji in dan posebne slave za ministerstvo. Gospodska zbornica je z 68 glasovi proti 53 nespremenjeno sprejela od zbornice sklenjeno postavo o premembi volilnega reda, zbornica poslancev pa je s 164 glasovi proti 150 sprejela colni tarif po sklepah gospodske zbornice. Prva postava podeljuje premnogim davkoplačevalcem volilno pravico, ter jim daje priliko se vdeleževati vatavnega življenja in vplivati na izvolitev pravih poslancev, druga postava pa bode državi donesala kak h 15 milijonov gl. dohodkov, ki bodo zdato zmanjšali dohodnji primanjkljaj in mnogo pripomogli k temu, da se ta primanjkljaj popolnoma odpravi. Vlada si sme toraj k temu vspehu čestitati, ker to je tako vtrdilo njeno stališče, da trdnješi stoji, kakor kedaj ktera.

Borba bila je huda v obeh zbornicah. V gospodski je zlasti Kočevski vojvoda, knez Karlos Aueršperg napadal ministerskega predsednika ter mu očital, da ni držal besede, ki jo je bil dal vatavoverni stranki l. 1879, ko ji je priporočal pogodbo s stranko narodno, pa grof Tassie ga je prav dobro zavrnil in dokazal, da ni res, kar je trdil knez Aueršperg. Tudi stari Schmerling je hudo nasprotoval volilni premembi, ter je v imenu odsekov manjšine nasvetoval prestop na dnevni red. Znano je, da je bil do sedanjih volilni red sostavil ravno Schmerling in zato mu mora pač hudo

děti, ko vidi, da se je začelo krušiti njegovo delo, na katero se naslanja vsa moč vatavovercev, in da bodo za prvo premembo sledile še druge enako potrebne. Pa vsi ugovori niso nič pomagali in s 15 glasovi večine bila je volilna prememba potrjena.

Eske huda borba bila je v zbornici poslancev pri obravnavi o colnem tarifu. Gospodska zbornica je namreč zavrgla Hallwichev predlog, po katerem naj bi se nekatere dežele izvzele od žitne colnine, in colni odsek je nasvetoval, naj zbornica poslancev potrdi to premembo od gospodske zbornice sklenjeno. Hallwichev in levičarji so pa nasvetovali, naj se zbornica poslancev ne vďa, ampak naj ostane pri prvotnem sklepu. Prvokrat so z levičarji glasovali Tirolci in Dalmatinci in od tod je prišlo, da je bil Hallwichev predlog sprejet z večino 17 glasov. Levičarji so se nadejali, da bode ta predlog tudi zdaj sprejet, pa so se goljufali. Dalmatinci so samo štirje glasovali zanj, drugi pa so se zdržali glasovanja. Izmed Tirolcev sta glasovala samo Gentilini in Hippoliti z levičarji, drugi pa vsi z desnico, Tržačani in dr. Vitezč pa so se zdržali glasovanja. Mojsersko je v imenu Tirolcev Greuter razkladal vzroke, zakaj Tirolci, ki so prej glasovali za ta predlog, zdaj glasujejo zoper njega. Prej je bilo upanje, da bode ta določba sprejeta tudi od gospodske zbornice in od Ogrov, zato so en in njegovi tovariši glasovali zanj; zdaj tega upanja ni več, ker ste ogerski zbornici že sprejele colni tarif po nasvetu vladinim, in je tudi naša gospodska zbornica zavrgla ta predlog. Ako bi sedaj še zanj glasovali, bi

toraj le colnino zabranili za nekoliko časa, pa nič ne bi dosegli, ker tega pač nihče ne more pričakovati, da bi Tirolcem na ljubo vlada razpustila ogerski zbor. Greuter je tudi povdarjal, zakaj se levičarji tolikanj potegujejo za ta nasvet; njim ni dosti mar za dežele in zlasti za Tirolsko ne, pa radi bi vrgli sedanjo vlado in sami zopet prišli na krmilo. Tega pa mi nikakor nočemo. Veliko veselost je zbudila primera njegova z lačno lisico, ki išče živeža in najde nastavljeno železo. Jed ji sicer diši, a ker sluti železo, raje ožane lačna, kakor da bi se vjela.

Tudi Tirolci bodo raje ostali lačni, kakor da bi se še enkrat vjeli v liberalno železje, čigar meč so tolikanj britko občutili. Tudi ta vlada sicer še ni dosti storila za Tirolce, ali vendar jo podpirajo; saj tudi bregovi in jezovi, ki jih ljudje delajo ob divjih rekah, da jih krote in zabranjujejo povodnji, so vedel pusti in brez rastlin, in vendar ljudje od vseh strani skupaj deró in te bregove podpirajo pa zboljšujejo, samo da divjo reko odvrnejo od svojega posestva. Tako ima tudi ta vlada vsaj to zasluženje, da nas brani liberalnega navala! Posebno velik vtis pa je naredil konec Greuterjevega govora, ko je zavračal natolcevanje, da ne skrbi za svoje volilce, ako ne glasuje za Hallwichev predlog. Moje prepričanje je, rekel je govornik, da v sedanjih okoliščinah se naj bolje skrbi za Tirolsko, ako vladi v resoluciji priporočimo, naj po administrativni poti skrbi za polajšanja in zlasti za znžanje vožnine pri žitu. Za svoj mandat

Britkosti papežev.

(Dalje in konec.)

Štefan IV si ni vedel pomagati. Kralj Pipin je umrl 24. septembra 768. Ko je Desiderij videl, da sila za sedaj ni umestna, naklonil si je papeževga kamornika Paveln Afiarta, in ta izurjeni izdajalec je znal stvar tako sukati, da je papežu črnil najzvestejše pristaše za nadležne zatiralce, tako da si je Desiderij upal priti jeseni l. 769 z močno vojno pred Rim, a prišel je kot romar in zahteval, naj se odstraniti Krištof in Sergij, češ, cerkev mora biti svobodna; sicer je pa rekel, naj papež zahteva od njega, česar hoče; kralj pri sega, da mu bode povsed ugajal. Papež že postaran je odjenjal.

Kaj stori sedaj Pavel Afiarta? Desiderij mu pritrdi, papeževa ministra zbežita v svetišče sv. Petra, odtod jih pusti odpeljati in oslepiti. Krištof je za tremi dnevi umrl, Sergij pa je po teh mukah še živel nekaj časa, dokler ni Pavel Afiarta ukazal ga umoriti.

In kralj Desiderij? No, ta se je posmehoval prisegi, katero je dal papežu in prorogljivo je vprašal, ali ni storil zadosti, da je svetega Očeta osvobodil trinogov. Desiderij,

fast silnemu bavarskemu vojvodi Tasilu II. in po Pipinovi vdovi v prijaznosti s Frankovskimi kralji, prilizovaje se gerškimi cesarji, je bil tačas velemožen.

V teh stiskah umrje papež Štefan IV. in Hadrian I je bil voljen 9. februarja 772 v njegovega namestnika. Šest papežev so uže laški kralji do smrti pestili in stiskali, sedaj je pa Hadrian I stvar presukal. Njegov bister pogled je spoznal velikansko podvzetnost in visoko leteči duh mladega Frankovskega kralja Karola Velicega, tedaj se je prav goreče prizadel za njega prijaznost. Brez pridržkov se je oklenil Frankovskega vladarja, ki stanujoč onstran Alp, je bil videti, papežem manj nevaren; zarad ženitve pa se je bil razdril z Desiderijem.

Kjubu temu pa je Desiderij tiral stvar do razpera; sveta tačas ni dosti poznal, mislil si je pa, da se bode sedaj tudi tako igral s papežem, kakor nekdan s Štefanom IV. Pa Hadrian je pregledal zvitega Italijana in ni hotel osebno obravnavati z nezvestim kraljem, temveč je poslal Paveln Afiarta v Pavijo, naj pozve kraljeve zahteve, a med tem je Rim pripravil za obrambo. Duhovi so bili medtem v Rimu razburjeni in počil je glas, da je Afiarta

obljubil Desideriju, da hoče papeža spraviti v Pavijo, ko bi ga tudi mogel za noge kje vleči. Ljudstvo že zdavno razdraženo nad kamornikom, vzdignilo se je in ed silo hotelo kri izdajalčevu. Hadrian pa ni hotel, da bi si ljudstvo samo pravice iskalo; sicer je dovolil, da so Afiarta zaprli v Rimini, ko se je domov vračal in ga postavili pred sedbo, a obsojenega je poslal v Raveno, da bi se peljal v Carigrad, znabiti da se je pozival na cesarja; nadškof v Raveni, Leon, je vkal samovlastno jetnika umoriti, preden je mogel stopiti na barko.

Poglavitna podpora v Rimu je bila spodnesena, tedaj je Desiderij ed silo posedel cerkveno državo, trdil je kakor navadno, da hoče papeža oprostiti njegovo zlo okolice. (Čudno, da se v vseh stoletjih ta izgovor ponavlja.) Nadalje je Desiderij zahteval od Hadrijana I, pomaziliti za kralja nedoletna in tedaj za vlado nesposobna stričnika Karolu Velicemu, sinova pred kratkem umrlega brata Karlmana.

A tega ni storil papež; v politiko se ni hotel mešati, niti razžaliti prijatelja, od katerega mu je bilo pričakovati pomoči, marveč je Desideriju, h kateremu so pribežali Karlmanovi sinovi, odgovoril s tem, da je izobčil Lombarde, ako ne puste pri miru papeževih

pa se ne bojim; mandat je mojih volilcev, prepričanje je moje, svojega prepričanja pa nikdar ne bom zamenjal za mandat!" — Pri glasovanju bil je Hallwichov predlog zavrnjen s 14 glasovi večine; česki poslanec Adamek se je bil ravno umaknil iz zbornice, ko je prišlo do glasovanja, in ko je prišel nazaj, bilo je že prepozno, da bi bil zamogel oddati svoj glas. Ko bi se ne bil primeril ta slučaj, bila bi tudi v zbornici poslancev kakor v gospodski zbornici vladina večina znašala 15 glasov. Z desnico sta včeraj glasovala tudi poslanca Schönerer in Fürnkranz, Kronawetter pa, ki je unidan glasoval zoper predlog Hallwichov, glasoval je to pot zanj.

Zadnji predmet dnevnega reda bila je postava o vravnavanju Dunave. Desnica je bila sklenila, da bode ta postava prišla na vrsto še le na jesen s česko in galiziško železnico vred, ker bode globoko segla v državni žep. Pa levičarji so predvčerašnjem zahtevali, naj pride že zdaj na dnevni red, in ker so bili mnogi poslanci desnice zlasti Poljaki že odšli, bil je ta nasvet sprejet s 132 glasovi proti 129. Liberalci in njih listi večini državnega zbora navadno očitajo, da za Dunaj nič ne stori in da je sovražna glavnemu mestu. Rieger je včeraj prav ojstro zavrnil to natolcevanje in rekel, da je blagor dunajskega mesta večini pri srcu. Za njim je govoril Suess in napadel grofa Harraha, češ, da razširja socializem po Dunaji, in opata Fröscheina, ker je tudi glasoval za to, da se ta postava ne obravnava še zdaj. Pa Harrach ga je izvrstno zavrnil, češ, da to ni socialistično gibanje, ako si kdo prizadeva, da bi njegovi rojaki vsaj zamogli kot ljudje živeti. Postava bila je potem sprejeta brez ugovora v drugem in tretjem branji.

Politični pregled.

V Ljubljani 30. maja.

Avstrijske dežele.

Kaj je storil državni zbor poslednji čas svojega zasedanja. Ko bi državni zbor ne bi bil drugega izvršil, nego prenapredbe volitvene postave, bi bilo njegovo delovanje vredno, da se zabeleži v zgodovino vstavnega

življenja. To prenapredbo je sprejela tudi gospodarska zbornica, in z njo dobi mnogo davkoplačevalcev pravico, vdeleževati se vstavnega življenja. Pa to je le majhen del tega, kar je izvršila vlada s pomočjo državnega zbora v tem zasedanju. Na gospodarskem polju omenimo le colnega cenilnika, s tem bode pomagano našim obrtnikom in poljedelcem, da bodo mogli tekmovati z inozemstvom, ki deluje v boljših razmerah, nego so pri nas. Omenimo še dalje kupčijske pogodbe z Francoskim, pogodbe o brodarstvu s Srbijo, mednarodne pogodbe za pokončevanje trtne uši, postave o poštnih hranilnicah, cela vrsta predlogov za železnične proge, med temi one Trst — Hrpolje, postave v nadaljevalnem uravnanju Dunava potem predloge, ki se tiče opravičenja pristojbine pri zbrisovanju manjših postavkov in pri spreminjenju železničnih prednosti (Eisenbahn-Prioritäten), postave, ki se tiče dobrot, ki se imajo nakloniti pokojninskemu društvu za sluge pri deželski pošti, postave zadevajoče olajšave posilnega legalizovanja in še več takih zakonostavnih stvari. Tudi postava, ki se tiče podpore udovom in sirotam padlih na vojski ali umrlih zastran naporov, bode ugajala.

Deželni zbori štajarski, goriški in tirolski pričao svoje zborovanje 12. junija; za zbor štajarski ima veliko posestvo prej še eno dopolnilno volitev, za katero izmed liberalne stranke kandidira baron Berg.

Iz Budapešte 26. maja. — Zbornica poslancev je sprejela posojilo za pomirjenje z 222 proti 139 glasom. Tisa se je izjavil, da bode vlada tudi v bodoče gledala na to, da izpolni svoj mandat brez toliko žertev, kakor jih je bilo treba letos, da se dožene pomirje in upravo dopolni. Vlada se bode ravnala po pravici, ki so ji priznane po pogodbah, ki niso navezane na kak poseben čas, a pri njih izvrševanju in izpolnovanju smo vendar v prvi vrsti delajoči, da si nam ne gre izključljivo oločevati.

O napravi českih šol piše se po nekaterih dunajskih listih: V tem, da se napravijo česke šole na Dunaji, ne vidimo nikake sramote za Dunaj, ne zametuje se nemški znak stolnice, niti proti nevarnost, da bi se dunajska mladež poslovanila. Vprašanje je

politično le zaradi tega, ker Nemci politično le pridobe, ako se izvrši § 19. osn. postav. Čim več damo tam, kjer smo v večini, tem več moremo trjati tam, kjer smo v manjšini, in kar smo storili Čehom na Dunaji, to smo storili za Nemce na Kranjskem, Štajarskem in Primorskem. Nova nemška ljudska stranka ki se snuje na Dunaji, boče tudi jednakopravnost na čelo postaviti, rekoč da taka politika ne izvira iz čuvstva, marveč iz modrosti. — Res da, ali glas modrosti makedaj poslušajo tisti, ki imajo oblast v rokah, ako Nemci kaj odjenjajo, store to ne zaradi tega, ker imajo srce do Slovanov, marveč ker se ogniti ne morejo, — tedaj sebi na korist. —

Štajarski Slovenci krepko nasprotujejo ponemčevalnim nameram nemškutarskim, ter so nemškemu društvu nasproti osnovali „slovensko društvo štajarsko“ s sedežem v Mariboru; pravila novega društva so bila od deželne vlade potrjena 17. maja t. l. štev. 7919.

Delo so ostavili v premogokopu dunavske parobrodne družbe delavci pri Szabolcs-u na Ogerskem. Pretečene dni so se uprli; ukrotiti jih poslali so 6 kompanij vojakov, 1 eskadron husarjev, nekatere stotine honvedov in ježno četo pionerjev 5. polka dragoncev. Konjica se je ustavila med sela in rudnik, pehota pa je zasedla premogove jame, da brani tiste, ki so hoteli delati. Vojakom so se ustavljali in 18. t. m. je bilo ranjenih 13 moških in 3 ženske. 19. pa se zbralo več stotin žensk, s kamajem so napadli slehrnega, kdor je na delo prišel, prišli so vojaki in odpodili s puškinim batom razjarjeno druhal. Kolovodje so zgrabili in odpeljali v Kanišo, drugi kakih 2000—3000 niso vedeli, kaj bi storili, nekateri so začeli v petek, drugi v saboto delati stolni sodec Forraj, župan Ajdinger sta uporne vodje dala odpeljati, ravnatelj Maas in obadva sta hodila od stanovanja do stanovanja in Ajdinger je skrbel, da se je delavcem izplačalo, kolikor so imeli zasluženega. Pravijo pa, da so bili delavci nabujskani od drugod. — To je lahko reči, a vpraša se vendar le, zakaj se delavci tako radi dajo podšuntati, ker vendar lahko vedo, da jim gospoda ne bo odjenjala.

Iz Sarajeva poroča „Pol. Corresp.“

dežel, od vseh strani je nabiral vojake ter jokaje zaprl vrata v Rim.

Med tem je bil na prošnje papeževe Karol Veliki že na potu, prišel je z veliko armado do gore Cenis in je ponudil italijanskemu kralju veliko svoto denarja, ako hoče spolaovati svoje obljube papežem storjene. Prevzetno je kralj odbil vse posredovanje zanašaje se na zvezo z Gerki že onemoglimi, a Karol je sedaj resno začel postopati.

Konec maja 774 mogel se je Desiderij v Paviji Frankom predati, ko so ga bili zapustili njegovi prvaki; bali so se namreč kraljevega maščevanja, ako Desiderij ostane kralj, tedaj so ga odstavili in volili so v strah kratkovidnim Grekom Karola za talijanskega kralja, ker je obljubil, da hoče pustiti jim vstavo. Desiderij je umrl v samostanu Corbie v Pikardiji. Tako se je razbilo kraljestvo italijansko nad skalo v Rimu, hotelo si je cerkev podstaviti v podnožje; ni hotelo cerkve braniti, a tudi ona ne branila njega.

Med tem se je Karol Veliki, kralj na Italijanskem obnašal do papeštva, ki je pomoči potrebovalo, tako, bolj kakor gospodar, nego kot varh. A papeži so pogumno poujavljali

načelo, da je krščanska cerkev vesoljna in tako so se odtegnili, da jih niso naredili kake vrhovne poglavarje nemško-slovanske narodne cerkve. Pravijo, da Karolu ni bilo po volji, da so se greški in rimski katoliki zedinili v drugem cerkvenem zboru v Niceji zastran češčenja podob; da govorili so svoj čas na Frankovskem dvoru, da bi odstavili Hadrijana ter izvolili Nemca.

Ko je Hadrijan I umrl 1. 795 dne 25. decembra, hiteli so Rimci ohraniti svobodo svetovne cerkve ter so izvolili že drugi dan visokorodnega kardinala Leona III v papeža, potem ko je prisegel volitveno pogodbo na korist ljudski stranki, 27. decembra pa je bil posvečen.

Pod Hadrijanom I je plemstvo ponosno na svoje privilegije naj več vplivalo na vlado cerkvene države, ko je pa sedaj videlo, da ga je ljudska stran ukanila, iskalo je pomoči še silo. Na čelu nespravljivim so bili mogočni vojvode iz Nepi, škof v Nepi in stričnik rajnega papeža državni tajnik Paschal in blagajnik Campul. Zarotniki so posledajič sklenili, kar umoriti novega papeža, ali vsaj toliko oškodovati, da bode prisiljen odstopiti, potem pa voliti novega papeža in tako razveljaviti

volilno pogodbo. Povodom slovesnega obhoda bi se imelo to izvršiti.

Bilo je 25. aprila 799, na sv. Marka dan, ko je papež Leon III jahal v slovesnem obhodu iz Laterana v cerkev sv. Lavrencija v Lucini. Uže, ko se je svečanost pričela, zapazil je, da sta prišla Paschal in Campul brez navadne cerkvene obleke ta dan običajne. Prašal je, zakaj to? — Rekla sta, da sta bolna in mudila sta ga dotlej, da so prišli pred samostan sv. Štefana in sv. Silvestra, katerega je ustanovil Leon III. Neutegoma planejo ljudje iz zasede, potegnejo papeža raz konja, vržejo ga na tla; ljudstvo je zbegano bežalo na vse kraje, Paschal pa se ustopil papežu k glavi, a Campul k nogam, papeža so hoteli oslepiti in mu jezik iztrgati. Ko so mislili, da je zločinstvo storjeno, pustili so Leona III ležati v krvi na cesti in so odšli. Paschal in Campul pa bolj na tanko pregledata truplo papeževo, in ko najdeta, da njih pajdaži zločinstva niso do dobrega izvršili, vlečeta papeža v imenovani samostan, vdarita ga pred altajem in hočeta mu jezik popolnoma odrezati in oči stakniti z britevjo. Na zadaje tudi sama mislita, da je zadosť, pustila sta papeža na

da so tam nabero vojakov iz drugega starostnega reda srečno izvršili. Po sklepu prišli so še 4 prostovoljci, od katerih so dva potrdili. V Banjaluki se je nabera srečno izvršila po programu. Več se jih je prostovoljno oglasilo od katerih so bili nekateri potrjeni.

„Polit. Corr.“ ima iz Bosne naslednje: Komisije za nabero vojakov v Sarajevu, Banjaloki in Doljni Tuzli so izvršile svojo nalogo po programu. V okolici Sarajeva jih je bilo iz 1. starostnega reda 105, iz 2. pa 46, oglasilo se jih 145, tako da so jih lahko 13 odbrali, kolikor jih je bilo potrditi, to je tem bolj veselo, ker okraj Sarajevski je bil deloma pri vstaji. V Banjaluki jih je bilo iz 1. razreda 436, iz 2. pa 317, lahko so jih odbrali 73. V Doljni Tuzli jih je bilo v 1. razredu 223, v 2. 7. 169, na katere je pripadalo 38 mož. — Iz drugih krajih se bode pozneje izvedlo, ker komisija se ozira na praznike kristjanov in tudi muhamedanov.

Iz Kriveščije se naznanja: Delo pri cestah, kosarnah, vodnjakih in trdnjavah le počasi napreduje, glede na to, da se more vsak čavelj, vsaka deska od morja sem po tovarni živini prinesiti, ni tudi vode in manjka delavcev.

Vnanje države.

Kronanje ruskega cesarja, ki je bilo odloženo na 15. avgusta, bode se odložilo na spomlad 1883, tako je odločil namreč svet, h kateremu so se zbrali udje cesarske rodovine v dan Vnebohoda Kristusovega. Grof Voroncov-Daškov je razložil, kakšno je na Ruskem, povedal je pa tudi, da državna policija v Londonu, Parizu in Berlinu odsvetuje vdeleževanje te svečanosti svoji vladi, ker tačas, ko bodo zbrane najvišje osebe, mislijo nihilisti napraviti hrup. — Osupnjeni vsi omolknejo, le cesar ostane miren, ker je že brž ko ne vedel o taki zaroti. Tedaj je velikih knezov eden nasvetoval odlog do spomladi. (Ali pa bode dosih dob svet bolj miren?) Cesarica pojde baje, ko prestane otroško postelj v Danimarko z otroki, in jesen pojde cesar po njo. (Relata refero.)

Zborovanje delavcev socialnih rovarjev na Francoskem. Po 5dnevnem sestanku se je končalo zborovanje katolikov, a sedaj se je začelo v Parizu zborovanje socialnih rovarjev, ki ima trajati 8 dni. Večega nasprotja v nameri in v sred-

stvih skoro da ni mogoče misliti si. Tam so se posvetovali, kako državo ohraniti in kako braniti najsvetejše pravice in svobodščine in razširjati dela krščanske ljubezni, a tukaj pa, kako prekucniti vse obstoječe, ljudstvo pripraviti ob vero, ter je tako pogubiti za čas in večnost. Pod zastavo vere se zbirajo verni katoliki, pod zastavo prekucije pa socialisti, in res je bilo rudeče bandero vstaje pri otvorenju zbora po vseh vogalih in tudi v gledišči. Na govorniškem odru je bila doprsna podoba republike rudeče prepasana in z rudečo kapico pokrita, vse mize za predsedništvo in časnikarje so bile z rudečim pregrnjene. Rudeči so bili tudi vabilni listki, in rudeče pobarvani vsi govori. Predsedoval je državljjan (Cytoven) Aleman, in prisedoval mu je rovar prve vrste Joffrin, ki je bil pred 8 dni izvoljen v občinski svet v Parizu. Prvi je govoril „Aveline“, ki je dokazal, da se stranka socialnih rovarjev razširja in napreduje. Je, žali bog, resnično! Sprejeli so tudi enoglasno resolucijo, ki pritrjuje umoru v Dublinu. Poglavitni predmet obravnave je bila ostava dela. Vsi govorniki so se v tem zlagali, da ostavo dela gre posebno priporočevati, ker je izvrstno sredstvo, da se dela za prekucijo, ker pomnožuje nezadovoljnost in razširja sovraštvo. Joffrin je segal tako dalje, da je priporočeval posnemati angleške delavce, ki so v zrak spustili delavnice z gospodarji vred, da rodi ostava koristen sad, to je, da se oderuhi prestrašijo. Tako so govorili in ropotali od 10 zvečer do polnoči, sè slavoklici na občino (komune) v Parizu in na revolucijo končali so prvi dan zborovanja.

O spletkah v Kahlri poroča

„Reuter Off“ 26. maja naslednje: Ministerski predsednik je izročil Khedivu spomenico, ki se glasi: Vaša Visokost je zahtevala od Porte ukazov o tistem času, ko so prišle barke v Aleksandrijo. Ministerstvo je pričakovalo odgovora, ko je Khedive naznanil, da sprejme francosko-angleško zahtevanje. To pa je zoper ministerstvo, ki je te misli, da je umešanje tuje vlasti za posredovanje zoper pravice sultanove, tedaj ministerstvo daje ostavko. Khedive poslušaje Angleže in Francoze je sprejel ostavko in je poklical gubernatorja iz Aleksandrije Omarja Lufti-pašo.

27. maja poroča „R. Off“. Vrhovna kon-

sula Angleški in Francoski sta obiskala danes Arabi-beja in sta mu rekla, da je on odgovoren za javno varnost.

Khedive je poslal razglas vsem okrajnim oblastnijam, v katerem jim zapoveduje, naj skrbje za javno varnost. Razglas pravi, da je brodovje prišlo kot prijateljsko. Vojakov ne bodo nabirali, nabrane rezerviste pošiljajo domov.

„Reuter Bureau“ naznanja 29. maja. Vsi uleme (turški viši popi) boljarji in deputacije arabske narodnosti prosijo Khedivo, naj postavi Arabi-beja za vojaškega ministra, ker armada hoče to in jim žuga. Khedive skrbeč za mir, je pritrdil, drugi ministri še niso imenovani. Arabi-paša je zagotovil konsule, da se Evropejci nimajo bati ničesa.

Prašamo vendar le: kaj je povod vsemu temu nemiru? Iz vrtic se bere, da je ministerstvo, kojemu je baje zapovedoval Arabi-bey, hotelo odstaviti Khedivo, potem pa spoditi vse tujce iz Egipta, za sedaj pa se skriva za sultana. — Angleži in Francozi, pa tudi druge evropske vevlasti tega ne bodo dovolile, evropski, poglavitno pa angleški kapital je v sueskem kanalu, sedaj naj pa Angleži gledajo, in za dovoljenje prosijo, ako smejo z brodovi po kanalu.

30. maja. Arabi zahteva, da vzame Khedive povelje nazaj, s katerim se je ustavilo novačenje.

Now-York Herald piše, da se sedaj v Ameriko ne selijo le reveži, marveč imoviti ljudje, ki so obupali o svoji domovini in si hočeje v rodovitnih krajih zahodne severne Amerike poiskati nove domovine. Letos pričakujejo 1 milijon naseljencev, to bi bil 50 del vsega prebivalstva v severni Ameriki.

Irska deželna zveza je leto in dan nabrala 300.000 dolarjev v podporo Ircem; obsega pa 940 podružnic, pri obnem zboru v Washingtonu je bil izvoljen za predsednika deželski zvezi Janez Morney iz Buffalo.

Izvirni dopisi.

Iz Struge, 29. maja. Binkoštno soboto, t. j. 27. t. m. zjutraj ob 2 uri je začelo v vasi Podtabor goreti. Ogenj se je vsled suše silno hitro razširjal in dvema gospodarjema stanovanje, vse druge gospodarske poslopja in vse njih zaloge vpepelil. Le hitra pomoč je

pol mrtvega pred altarjem. Le nekaj stražnikov je ostalo pri njem.

Leon III pa je imel zvestega kamornika po imenu Albin, ta je po noči svojega gospoda po vervi spustil po zidu in ga rešil v cerkev sv. Petra. Leo III in Albin sta bila skrita v cerkvi sv. Petra. Ko se je zvedlo za vstaje v Rimu; hitela sta Karolov poročnik Viruad, opat iz Stabul in vojvoda Vinichizij iz Spolete z vojno v Rim, in sta papeža odpeljala v Spoleto. Tam je Leon III v kratkem do dobrega ozdravil, ostala mu je sama tanka črta, ki je bila videti kot bela nit čez očesno senico, koder so potegnili z britevjo. Ker je pa vstaja v Rimu zmagala, poslal je papež hitro poslanice do Frankovekega kralja ter ga prosil pomoči.

Karolovi želji vstreči odpotoval je papež sam na Nemško. V Paderbornu sta se sešla, med sabo pogovorila in vsled tega je dobila svetovna zgodovina drugačao podobo. Iz teh velevažnih pogovorov je sledilo, da je bilo ustanovljeno zopet zahodno cesarstvo, katero bi imelo papeža varovati malih trinegov. Rim je bil odahmal pod varstvom nemškimi, kakor prej pod greškim.

A tudi to ni pomagalo dosti. Precej po smrti Karolovi zarotili so se nekateri imenitni Rimci umoriti Leona III; nekaj let pozneje, ko je Leon III bil na smrtni postelji, plenili in požigali so Rimci po posestvih, katere je papež državi odločil. Karolov prijatelj, Alkuin, je rekel svoje dni menda v resnici, da je v Rimu, kjer je bilo sicer naj večja gorečnost v veri, sedaj največja brezbožnost.

Vendar je bilo pod Karolovim naslednikom stanje v Rimu še znosno. Ko je pa postal vojvoda Guido iz Spolete 21. svečana 891 v Paviji kralj v Lombardiji, in ga je papež Stefan V venčal za cesarja, nastal je čas največjega ponižanja za papežstvo, kakeršnega ne prej, ne potlej ni bilo. Stranke so se ga lastile, in grozile so pogrezniti ga, kakor druge prestole, v zmešnjavo zdivjanega časa. V osmih letih (896—904) je bilo devet papežev.

Pa dosti je menda o teh žalostnih časih ni menda treba iskati na dalje zgodovinskih dokazov iz te dobe. Navedimo le poročilo škofa Luitpranda o njegovem poslanstvu l. 986, kar nam tadanji vek dobro označuje, glasi se namreč tako-le! Ako Nemci hote koga zmerjati prav grdo, pravijo mu: ti si Rimec, t. j.

izmeček podlosti, bojazljivosti, lakomnosti, lažljivosti, na kratko vsega zlega.

Še le potem, ko je papežstvo postalo politična vevlast prve vrste, ko so padli Hohenstafski cesarji, ko je postala cerkvena država samostalna in je bila razkosana gorenja Italija, nehale so atiske papežem. A vse to se je popolnoma spremenilo za časa velike francoske vstaje, Pij VI je umrl v pregnanstvu na Francoskem, Pija VII je imel Napoleon 5 let zaprtega — tri leta je papež tako rekoč živel o miloščini: talijansko kraljestvo l. 1805 sicer ni imelo obstanka, a red je bil pretresen za več let, in zopet je bila oseba sv. Očeta v rokah samopašnikov.

L. 1848 rešil se je papež Pij IX, ki je iskreno ljubil svojo domovino, le s tem, da je bežal v Gaeto, njegovega ministra Rossi-ja zabodli so pri belem dnevu; 20. septembra 1870 pa je ukazal kralj Viktor Emanuel Rim vzeti čisto silo, prej pa je bil posedel vso cerkveno državo. Odshmal pa so sv. Oče v Vatikanu, kakor državni vjetnik. Združena Italija pa naskokuje od dne do dne do ne skalo sv. Petra, in kmalo se mora pokazati, kaj više ceni svet, ali cerkev Kristusovo, ali laško kraljestvo?

zabranila, da se ni ogenj še dalje razširjal. Prvi gospodar, oče veliko malih nedorastlih otrok, pri katerem se je vnelo, je bil že dozdej silno ubožen in zadolžen in ni bil zavarovan. Ker so ogenj v veži po neprevidoma, preden se k počitku vlegli, zatrnili, in jih je še le silno bučeč ogenj iz spanja zbudil, si niso mogli drugega rešiti, nego samo svoje življenje, ter so na pol nagi, le v tisti obleki, v kateri so se bili spat vlegli skoz okna poskakali. Drugi gospodar, kteremu je ogenj nad 4000 gld. škode učinil, je bil le za majhno svoto zavarovan. Ker je tukaj zaradi slabih letin in drugih nezgod ljudstvo sploh grozno vbožno in zadolženo, ne bodo mogli pri naj boljši volji, svojim po ognju nesrečnim sosedom veliko in zdatno pomagati, in vendar tirja krščanska ljubezen tukaj nagle in zdatne pomoči, teraj trkam v imenu nesrečnih pogorelcev na mile srca usmiljenih domoljubov za podporo ali pa v drugih rečeh, zlasti za vbožnega in zadolženega gospodarja, kteri ni bil zavarovan in ki nima razun veliko majhnih otrok skoraj nobe-nega premoženja. Veaki tudi naj manjši dar se bo z hvaležnim srcem sprejel. In po ognju nesrečni in vbožni bodo z obilno in srčno mo-litvijo svojem darilcem hvaležno povračevali, ter goreče prosili, da bi jih ljubi Bog in sv. Florijan pred enako nesrečo obvaroval.

Josip Krese, župnik.

Iz Celja. Prošnja za dovoljenje slo-venskega tabora v Celji se je 29. majnika iz-ročila c. kr. celjskemu okr. glavarstvu. Ob-hajati se ima ta „občni ljudski zbor 25. junija, t. j. 4. nedeljo po binkošti popoldne ob treh na travniku gosp. Konrada Vašć, posestnika Zgornje lanovške grajščine. Ta travnik leži na severni strani zdaj posekane hrastove hoste (Eichenwald). Slovensko ljudstvo naj tamkaj izreče svojo željo, da se uvede popolna jedna-kopravnost slovenskega jezika pri uradih, v cerkvenih dopisih z ozirom na slovensko ljud-stvo, dalje v ljudskih in srednjih šolah, in pri kterem se hoče predlog staviti na izražanje zaupanja proti raznim ministerstvom.

Vloge so podpisali gg. dr. Sernec, Miha Vošnjak, dr. Hrašovec, France Kapus, Karol Šah in France Lipovšek.

Domače novice.

V Ljubljani, 1. junija.

(Presvitli cesar so potrdili) 20. p. m. za župana Ljubljanskega mesta g. Petra Grassellija; Ljubljana vendar zopet dobi na-rodnega župana! Slava!

(Seja mestnega odbora) je bila včerej v sredo 31. maja event. v četrtek 1. junija 1882 ob 5. uri popoldne.

(Matica Slovenska) LV. odborova skup-ščina Matice Slovenske bude v soboto dné 3. junija t. l. ob 5. uri popoldne v Matičnej hiši na kongresnem trgu št. 7. Dnevni red: 1. Branje zapisnika o LIV. odborovej seji. 2. Naznanila prvosedstva. 3. Tajnikovo, oziroma knjižničarjevo poročilo o dobi od poslednje seje 4. Poročila književnega odseka. 5. Poročila gospodarskega odseka: a) o razpečevanju Ma-tičnih knjig po knjigotrštvu; b) o popravah v Matičnih hišah; c) o uredbi društvenega sta-novanja. 6. Tajnikovo poročilo za veliki zbor o odborovem delovanju od 1. januarja 1881. do konca aprila 1882. leta. Določitev poroče-valcev o odborovih nasveth za veliki zbor 8. Pozamezni nasveti.

(Gosp. vitezu Schneidu) gre vidno bolje. Ležal je po Veliki noči blizo 4 tedne, zdaj pa že več ko 14 dni spet vstaja in se tudi po vrtu spreha. Okoli srede junija

misli Gorico zapustiti. Škoda, da ni mogel iti v državni zbor.

(Konzistorijalni svetovalec) je postal č. g. Tomaž Zupan, gimnazijski profesor in aloy-zijeviški vodja, duhovni svetovalec pa preč. g. Matija Kulavic, fajmošter v Št. Vidu pri Zatičini.

(Birmancev) bilo je na binkoštno praznike letos nenavadno veliko. V nedeljo bilo jih je birmanov 1590, v ponedeljek pa 150.

(Grof Ludvik Marenci), provizorični ko-misar pri deželni vladi v Ljubljani, prestav-ljen je na Dunaj k ministerstvu notranjih zadev.

(Sokol je bil v Zagrebu) presrečno spre-jet. Na kolodvoru je pozdravljaj načelnik „Kola“ g. Krešič, odzdravljaj je v imenu Slovencev dr. Tavčar. V ponedeljek je bil skupen izlet v Zagrebačko okolico. Koncert je izpal sijajno. Slovenci so peli Nedvedovo „Popotnico.“ G. Tavčarjev govor pri banketu je močno dopadal. Kaj več prihodnjč.

(Čitalnični pevci) so se na poti v Zagreb ustavili v Krškem, ter peli več pesem. Občin-stva se je zbralo obilo na Gregoričevem vrtu. Čistega dohodka je bilo nad 40 gl. G. župnik Ripšl iz Vidma je namesto novcev podaril pre-krasno izdelan tičnik, za katerega so srečkali na korist „Narodnemu domu.“

(† Umrli so:) V Ljubljani 27. maja g. Bernard Baltič, ekspeditni vodja pri deželni sodniji ljubljanski, v Šoštanji na Štajarskem pa tamošnji notar in znani rodoljub g. Rapoc. Pogreb je bil v ponedeljek 29. p. m. Ranjki je bil odločen narodnjak. Dvakrat je bil tudi kandidat za deželni zbor; njegova smrt je čutna zguba za narodno stranko.

(Naš domači polk št. 17.) imel je 27. maja v vojaškem taboru v Bruku svoje vaje, pri kterih so bili navzoč tudi presvitli cesar. Naši fantje so se kaj vrlo obnašali in so jim cesar za to izrekli svoje priznanje in pohvalo.

(Tujcev) letos o binkošti ni bilo prišlo toliko v Ljubljano in Postojno, kakor druga leta. Na kolodvoru so se pritoževali čez sla-bo vino in pivo. V Postojno prišlo je binkoštni ponedeljek največ obiskovalcev, menda okoli 800 iz Trsta. Ljubljanski rodoljubi so nam, pravili, da v Postojni jako nemškutarijo, in da so se še navadni capini spakovali z nem-ščino, ktere so pa znali komaj nekoliko besed. Ni teraj čuda, da tujci, to slišavši, imajo našo deželo za deželo nemško.

(Laži ljubljanskega nemčurskega lističa) že njegovim prijateljem presedajo. V sobotni številki pripoveduje, „da je Mahrova kupčjaka šola sprejela obisk g. deželnega predsednika, ki je skoz tri ure poslušal poduk iz kupčjskih strok in tujih jezikov. G. vodja Mahr je g. deželnemu predsedniku s povdarkom (mit Nach-druck) pripovedoval, da ima med svojimi učenci več južnih Slovanov, zlasti Srbov, da se učé nemškega jezika, ki je znan kot splošnji sve-tovni jezik.“ Po tem naznanilu imel bi si g. deželni predsednik šteti v posebno čast, da je smel obiskati kupčjski zavod Mahrov! Tako je to naznanilo tolmačil tudi g. Mahr sam, ki je pa prečitalši to poročilo gotovo vzkliknil: Bog me varuj mojih prijateljev! Ob enem je poslal v „Laibacher Zeitung popravek“, v kte-rem pripoveduje, da je šel k g. uredniku Mül-lerju ter ga prosil v „Laib. Wochenblattu“ objaviti tole domačo novico, ki mu jo je sam narekoval:

„V torek 23. maja počastil je g. deželni predsednik kupčjsko učilnico s svojo navzoč-nostjo ter je bil skoz tri ure pri poduku iz kupčjskih strok in jezikov.“ Koliko se sme človek zanesti na poročila omenjenega lističa,

priča pa še drugo naznanilo v zadnjem listu, v kterem poroča, da se je zborovanja nem-škega Schulvereine vdeležil tudi g. Janez Stampfl, ki je 100000 gld. garoval za dijaške štipendije. V „Slovenca“ je bilo že povedano, da se je omenjenega zborovanja vdeležil g. Jurij Stampfl iz Kočevja, ne pa Janez Stampfl iz Praga.

(Za župana v Kranji) je bil izvoljen 11. p. m. gosp. Karol Šavnik, lekar. Občinski sve-tovalci so gg.: Franc Dolenc, hišni posestnik, Tomaž Pavšler in Ferdinand Sajovec, trgovec.

(Nov red za vožnjo.) Kakor smo že naz-nanili, nastopa s 1. junijem nov red za vožnjo po južni železnici. — Na Dunaj bode hodil po dnevi brzovlak, kakor dosihmal ob 10. uri in 45 minutah zjutraj, ponečni brzovlak bode hodil kot popotni vlak (Courier-Zug) pojde iz Ljubljane še le ob 11. uri in 28 minutah, na Dunaji bode ob 9. uri in 45 minutah. Poštna vlaka zapuščata Ljubljano: Prvi ob 3. uri in 44 minutah popoldne in drugi ob 12. uri in 10 minutah po noči. — Proti Trstu bode hodil dnevni brzovlak, ob 6. uri 2 minutah popo-ludne; popotni vlak že ob 4. uri in 45 mi-nuti zjutraj, da pride v Trst ob 8. uri in 10 minutah zjutraj. Oba poštna vlaka v Trst zapuščata Ljubljano ob 5. uri 45 minutah zjutraj in ob 1 uri 28 minutah popoldne. — Namešani vlak, kakor krajevni vlak (Local-zug) med Celjem in Ljubljano odhajata ob navadni uri. — Na Rudolfovi železnici bode hodil poldanski poštni vlak namesto ob 1. uri že ob 12. uri in 25 minutah.

Vabilo

na

osemnajsti redni veliki zbor

„Matice Slovenske“

v sredo 14. dan junija 1882. leta ob 4. uri popoldne

v čitalnične dvorani v Ljubljani.

Red zborovanja:

1. Prvosednikovega namestnika ogovor.
2. Letno poročilo o odborovem delovanju od 1. januarja 1881. do konca aprila 1882. leta.
3. Račun o društvenem novčnem gospodarstvu od 1. januarja do konca decembra 1881. leta.
4. Volitev treh družabnikov, katerem je v smislu § 9. a. Matičnih pravil presojevati in potrjevati odborov letni račun o novčnem gospodarstvu.
5. Društveni proračun za leto 1882.
Račun za 1881. in proračun za 1882. leto bosta gospodom družabnikom pri velikem zboru tiskana na razpolaganje.
6. Dopolnilna volitev odbornikov.

Izvoliti jih je letos 17. Na vrsti, da iz-stopijo, so 1878. leta izvoljeni gospodje: dr. Anton Jarc, Anton Kržič, Valentin Kris-per, Matej Močnik, Luka Robič, Fran Šuklje, Iv. Vilhar, dr. Jarnej Zupanec, Vil. Zupančič, Fr. Erjavec, Fr. Hubad, Ivan Majeiger, Andrej Marušič in Miha Žolgar; umrla sta gospoda: dr. Janez Blei-weis vitez Trsteniški in dr. Josip Ulaga; jedno odborniško mesto je prazno, ker vlni izvoljeni gospod Fran Wiesthaler nij sprejel odbornštva, gospoda Fran Ks. Sovan-star. in Miha Herman, katera sta največ gla-sov imela za njim, pa sta se odpovedala. Ostali odborniki in sicer tukajnji so: gospodje Peter Grasselli, Karol Klun, Josip Marn, Andrej Praprotnik, Fo-liko Stegnar, Ivan Tomšič, Ivan Vavruš, Matej Vodušek; vnanji, gospodje Matej Cigale, Andrej Einspieler, Juri Gra-brijan, dr. Anton Jeglič, Fran Kosar,

dr. Josip Poklukar, Božidar Raič, Luka Svetec, dr. Jurij Štrbenec, Karol Šavnik, Ivan Šolar, Josip Šuman, dr. Ivan Šust, dr. Josip Tonkli in Viljem Urbas.

Vsa šestnajst Matičinih odbornikov mora po §. 12. društvenih pravil navadno prebivati v Ljubljani. Izstopivši smejo zopet biti voljeni.

Pri volitvi odbornikov in isto tako pri volitvi računskih treh presojevalcev (4. točka) vstevajo se tudi volilni listki takih družabnikov, ki sicer niso mogli sami k zboru priti, pa so vendar volilne listke z lastnoročnim podpisom odbora poslali tako, da nij suma zaradi kakšne prevare (§ 11. Mat. pr.)

7. Odborovo poročilo:

a) o nalogu XVII. Matičnega velicega zbora glede preuredbe pravil;

b) o dopisu ljubljanskega društva „Narodni Dom“, katero naznanja, da se v njegovih pravih nahajajo le-ta določila:

§ 1. Društvo „Narodni Dom“ ima namen sezidati in vzdrževati narodni dom v Ljubljani. S tem hoče društvo vsem narodnim društvom ljubljanskim, ki se z umetnostjo ali znanstvom pečejo, ali družbinske zabavi služijo, stalno in lepo domačijo napraviti in na tak način pospeševati narodno omiko in zabavo.

§ 16. Kedar bodo vsi dolgovi poplačani in deleži amortizirani, se društvo razide in vse društveno imetje postane lastnina Matice Slovenske v Ljubljani pod temi pogoji:

1. Da narodni dom ne bo nikoli svojemu v teh pravilih izrečenemu namenu odtegnen;

2. Da se narodni dom ne sme prodati niti obremeniti;

3. Da Matica Slovenska polovico dohodkov za se obrne, drugo polovico pa za to, da napravi utisane za slovenske dijake, umetnike in pisatelje.

Dolžnost navedene pod št. v 1. in 2. je pri prepisu vknužiti.

§ 17. Ako bi se društvo razšlo, predno dovrši svojo nalogo (kar občni zbor z dvema tretjinama navzočnih društvenikov skleniti more), pripade to, kar po poplačanih dolgovih in deležih premoženja še ostane, brez vseh pogojev Matice Slovenske v Ljubljani.

V Ljubljani 25. dan maja 1882.

Odbor Matice Slovenske.

Ivan Vilhar, Peter Grasselli,
odbornik in blagajnik. prvosednikov namestnik.

Razne reči.

— † Č. g. Luka Možina, misijonar v severni Ameriki, rojen v javorski fari dekanije loške, je meseca aprila umrl. R. I. P.

— Trta je pozebla v noči od 16—17. Škode je več milijonov. Iz Basel se poroča, da tam pa od 17—18. Kurili so, a ni pomagalo nič. — Mraza je 2°. Naj huje je prizadeta Švajca in Badensko, Elzas manj.

— Bel marmor, ne slabši od Kararskega se dobiva v Vintschgau na Tirolskem, letos je poslanec Greuter opozoril pri debati o zgradi poslaniške zbornice občinstvo na ta marmor, rekoč, da ni slabši od Kararskega, in da naj se ozira pri javnih stavbah na domač obrt. Res da, zakaj iskati na tujem, kar imamo doma!

— Zarad 48 milijonov, ki so bili l. 1870 pod vladanjem Gambete kot kafa zginili in zarad katerih se do današnjega dneva ni opravičil, je Gambeta v svojem listu „Republique française“ razglasil, da to je bilo le razloček posojila. Francosko je takrat na posodbo vzelo 250 milijonov zavolj nadavka (agio) pa dobilo v gotovini le 202 miliona. — Dva-

najst let se Gambeta tega ni spomnil, da si že mnogokrat za pojasnenje prašan, tedaj je sam kriv, da se mu tudi zdaj ne verjame.

— Razdraženost zarad nenravnosti. Neki dr. G. iz Novega London-a je pobegnil in se zgubil zarad hudobije nenravnosti. Razdraženost ondotnih meščanov je bila tolika, da je bila nevarnost za življenje nenravnega hudodelnika, ako bi ga bil v roke dobili. Pravica se mora prepustiti le tem, ki so za to postavljeni, in Bog vari, da bi taki ostudnež zavratno smrt storil: vidi se pa iz tega, kako silovito je vsak pošten človek razžaljen z ostudnimi pregrehami.

— Železnica Konstantinopel-Bagdad. Nemško društvo, na čelu Bleichröder, je prosilo dovoljenja za gradnjo železne ceste: Konstantinopel-Bagdad. Sultan je imenoval komisijo, da preskusi omenjene načrte; predseduje trgovinski minister, tej komisiji pripadajo tudi nemški opravičniki v turški službi. Zidali bodo, kakor bode kazalo po progah.

— Praznovanje nedelj in praznikov na Angleškem je tako strogo, da so tudi muzeji in razstave zaprte. V spodaji zbornici je predlagal G. Howard, da naj bodo galerije in muzeji, ki se vzdržujejo iz državnih doneskov ob nedeljih odprte. M. Mundela namestni predsednik poučnega sveta, je rekel, da je dolžnost vlade dokler se ljudsko mnenje ne spremeni, ostati pri dosednji navadi. Nasvet so odvrnili s 208 glasovi zoper 83.

— Le donne vogliono — gospé hočeje. „L'Eco del Lit.“ poroča, da v Milanu je „društvo za ženske koristi“, ki je pred nekaj dnevi imelo mesečno sejo, v kateri je sklenilo načrt (program) za prihodnje politične volitve. Poskusimo ga malo načrtati že zavoljo redke budalosti. Milanske „donne“ pravijo:

1. Hočemo natančno enake pravice zadržavljani v naukih. Hočemo, da vse naprave javnega poduka, za katerih ohranjanje smo vedno plačevale in še plačujemo neposredno in posredno davke, naj so tudi nam odprte, kakor vsem sosednjim; za naša hčere naj veljajo iste pravice, kakor za naše sinove.

2. Hočemo imeti gospodarstveni (administrativni) in politični glas, ker brez tega smo podvržene krivičnim postavam, ki naše koristi redno prezirajo ter vničujejo.

3. Hočemo, da so nam in našim soderžavljankam odprte vse očitne službe in da tu razločuje le zmožnost in spretnost, ker vsak je sam sodnik svoje lastne in osebne osode, tedaj odbijamo to, da bi nas drugi sodili in cenili, za kaki stan smo ali nismo.

4. Hočemo, da soderžavljanke v kakoršnjih koli očitnih službah in razdelkih so strogo enake tudi v denarstvenih rečeh (v plači) vsem drugim, ki so na enaki stopnji in oddelku.

5. Hočemo, da se odpravi sedanja zdravstvena vravnava in že naprej zavržemo vsako silo o varstvu javne varnosti.

6. Hočemo konečno pravičnost, ki jo nam vsi privoščejo v besedi, ktere pa vendar pretekli z odvetniki obljubeni državni zbori še začeti niso znali.

Tako donne Milanske. Res mnogo zahtevajo; le škoda da se je Nürnberški livnik pokvaril, po katerem bi se jim zamoglo tudi malo pameti vti! Ecco — nasledke ženskega oprostovanja! Oprosteni židov in oprostene donne, oba vtaka nos v vse, kar njima nič mar ni. Beseda „hočemo“ je kratka, pa odločna; nočemo pa tudi ni nič daljša in nič manj odločna. — Od strani možakov Milanskih bode gotovo odmevala.

— Kavna gošča (zrna ostanki) je

po francoskem ločbarju Payen-u izvrsten gnoj. Po ločbi je našel, da ostala gošča je prav bogata na gnjileca ter ima vrh tega še mnogo fosfora v sebi, toraj mora biti naj boljši gnoj. In vendar se za to skoraj nikoli ne rabi. Pri tej priliki tudi izvemo, koliko kave povzivajo na leto nekatera ljudstva. Na francoskem pride na enega prebivalca čez leto 2 funta, na Nemškem po 4 funte, v Belgiji po 6 funtov, v Holandiji celó po deset. Daljni dobiček kavne gošče je tudi ta, da zemeljske bolhe in listne uši prežene ter tudi plevel pokončuje in zemljo rahlo dela.

— Zlato ali srebro za poravnani pri prometu (Gold oder Silber-Währung). Bismark se je dal pregovčiti in je vpeljal zlato veljavo. Judje so pri tem naredili dobro kupčijo; zlato se je podražilo in srebro pa padlo, pravijo, da so na Nemškem samo pri tem zgubili 100 milijonov. Prav čisto se niso zgubili milijoni, marveč padli so v roke tem, ki so jih pravi čas nastavili. Bismark, ki je pokazal, da se ne sramuje spoznati zmote ter jo poravnati, je baje tudi spregledal sleparstvo, v katero so ga zapletli. Pravijo, da bodo na Pruskem začeli zopet kovati srebren denar. Pobrali bodo male bankovce po 5 mark in zlate po 5 in 10 mark, a izdali srebren denar. Srebro bode potem prišlo v veljavo. — Ko bi se to zgodilo, bi bilo kaj dobro za nas; potem bi ne bilo ažiye na zlato, velika korist trgovcem ki morejo plačevati tuje blago in colnino z zlatom. Posamezni bi bili sicer okrajšani, a sploh bi država pridobila.

— Veliko repato zvezdo (komet) so najdlji zvezdoznanci gg. Trepied, ravnatelj opazevališča (observatorija) v Algieru, Thallon, observatorija v Nizzu, in Puiseux, s. n. izvrstnega matematika. Francoska vlada jih je poslala v Egipt opazovat solčni mrak, in v družbi z angleškimi in laškimi zvezdoslovci opazovali so veliki komet, ki bliskoma potuje proti solncu, 1 milijon milj na dan, 9., 10. in 11. junija ga bode morda lahko videti s prostim očesom, izrekli so se tudi zato, da ima mesec vzduh (atmosfera) kar so dosihmal zanikovali. Opazovali so v Gorenjem Egiptu v vasi Sohag na jugu od Siat.

— Pravda zarad otenja mrliča. V Oškošu v Ameriki so imeli une tedne pravdo Reiff-Paige-ovo. Neki Paige je l. 1880 obetal 5000 dolarjev tistemu, kateri bi iz goreče niše rešil njegovo mrtvo ženo, ki je ondi ležala na mrtvaškem odru. Gasivec Reiff je to nevarno rešenje dovršil in zahteval tistih 5000 dolarjev (čez 10.000 gl.); toda Paige je trdil, da se ne more spomniti, da bi bil to obljubil in ni hotel plačati. Reiff je tožil sodnik Pulling pa je odbil pravdo, rekši, da mrlič je osebna lastina g. Paigetova, lastino rešiti pa je dolžan vsak gasivec (Feuermann); razun tega se ne da dopričati, da je Paige res obljubil 5000 dolarjev za rešenje mrliča.

— V Clarendon County v Pensilvaniji so najdlji petrolejev vir, ki daje vsak dan tisoč sodov pretroleja. — Koliko časa bode to trajalo?

— Tiflis-Baku železna črta med črnim in hvalinskim morjem je bila tudi pretečeni teden izročena prometu, v zvezi z železnico Tiflis-Poti bode to nepretrgana pot med črnim in hvalinskim morjem. Poti je ob črnem morji iz Evrope se lahko pošiljajo obrtni izdelki v Srednjo Azijo in v Perzijo, ker iz Baku na hvalinskem morji gredo parobrodi v Ostarabad (Perzija) in v Krasnovodsk (pristranišče Kivansko.) V 32 urah se tedaj pride iz črnega v hvalinsko morje.

— Veljavno spričevanje. Katoliška cerkev je bila preganjana od časa Herodeža do zdaj; bode tudi gotovo za naprej. Če pa v staro in novejšo zgodovino pogledamo, kaj vidimo? S kratkimi besedami vse lahko povemo: Pregarjanci Cerkev so sebi nalezili neskončno zadolženje, ljudem včinili neskončno škodo, Cerkev pa vselej k sijajni zmagi pomagali. To je bil vselej izid in bo vselej končni izid. S cesarjem Henrikom IV. je šel vsak pregarjavec v Kanoso in če ne, je ali še v življenji ali na smrtni postelji z odpadnikom cesarjem Julianom mogel spoznati: „Premagal si Galilejec“. Poglejmo, če je preganjanje na Nemškem drug včin imelo. Da pa že znanega ne ponavljamo, le navodimo kot veljavno spričevanje tudi v očeh liberalnega sveta, kar častnik govori: „Zdaj po dokončanem desetletnem kulturnem boju v Prusiji se ni nobena stranka tako vtrjena vzdignila, kakor katol. Cerkev. Katoliško ljudstvo v Prusiji se je le še zvestejše Cerkev oklenilo in krepkejše ž njo povzdignilo. Središnja stranka (katoliška v državnem zboru) je vedno bolj in bolj naraščala ter je zdaj naj močnejša in v državnem zboru povsod določuje. Očitna resnica je, da katoliška Cerkev je l. 1882 veliko krepkejša, kakor je bila pred kulturno borbo l. 1872. Luteranska ali evangelška cerkev pa je propadala, ker ta po judih nalašč podpihovana borba se je mnogim njenim spoznavalcem jako zelo pristudovala“. „Dresdner Nachrichten“ katol. Cerkev gotovo niso prijazni; če pa nasprotnik tako govori, kaj potrebujemo drugih spričevanj?

— Viharji in nevihte. Grozovito je, kar se po Amerikanih časnikih čita o viharjih in nevihtah. Naj le ob kratkem nekatere omenimo.

V Brownsville-u so prebivalci zaslišali grozovito tulenje in bučanje, da vsi preplašeni trepetaje čaka, kaj ima priti. Stemni se in soparno postane, kmalo se prikaže črn oblak v podobi širokega lija, vrtil in podil se je le malo nad mestom, a včin je bil grozoviten. Staro drevje je s koreninami v zrak vzdignil, ali jih tik zemlje zvil in razševal, kakor kako trto; ljudi in živali je v zrak potegnil ter krvaveče in razbite na tla treščil; hiše je popolno pokončal ter težko gradivo kakor pleve po mestu raznesel. Razdejanih je blizu 45 večih in manjših hiš, kolodvor itd. poškodovanih bolj ali manj je brez števila hiš; vbitih je bilo sedmero ljudi.

V Carolton-u je enako grom in tresk spremljal vihar, ki je mnogo hiš odkril, močno poškodoval ali celo razdejal. Gorje mu, kogar je vihar zunaj dobil; poškodovanih in ranjenih je bilo tudi tu mnogo ljudi.

Poslano!*)

V št. 118 „Slov. Naroda“ se poljubi nekemu kod „Ljubljanski pohajkovelec“ presojevati št. Jakobski most in njega delo; ter kliče ljudi in romarje iz dežele naj pridejo gledat, kako se popravlja most?

Želeti bi pač bilo, da bi se gosp. dopisnik prišel učit od mene most popravljati; kajti jaz ne popravljam prvega, in mogoče, da sem jih že več popravil, nego jih je gosp. dopisnik v svojem pohajkovanju videl in moje delo se še ni nikjer zavrlo.

Jaz sicer n mam namena, z ljudmi take vrste, kakor je gosp. dopisnik spuščati se v razgovorjenje zaradi stavbenih reči, kajti iz njegovega dopisa se vidi, da mu je le resnobišega dela manjkalo, ker pohajkovanje vsaj ni delo imenovati.

Oožalujem le vredništvo „Sl. N.“ da hoče

*) Za tako poslano vredništvo ni odgovorno.

take bedarije v predale svojega lista sprejemati, in skoraj bi se me lotila misel, da se mu za dopise prav „slaba godi“.

Omenjenemu dopisniku se namreč čudno zdi, da se za most vsak stebriček, vsak povprečnik posebej in po samem v most deva. Znabiti bi se moralo 5—10 tramov skupaj v butaro povezati, potem naložiti jih enemu delavcu na ramo, ki naj bi jih na most na svoj kraj položil, znabiti še celo kaj pritrditi?

Kar zadeva delavca zaradi „janeževca“ naj bode povedano gosp. dopisniku, da tega samo ptica „pivka“ od rose in deža pije. Naj bi ga pa tudi kak delavec kdaj okusil, kaj čuda, zgodi se povsod; sicer pa naj „pohajkovelec“ to ne skrbi, bila bi le za-me škoda.

Tudi v računstvu ne more biti dopisnik prav dobro izurjen, ker niti preračunati ne zna, koliko da je v tednu dni, tudi ne vé, kdaj se teden začne, in kdaj se konča, ker goverji, da se most že tri tedne popravlja, ko se je vendar še le tretji teden začel, odkar se na mostu dela in se je vožnja čez vstavila.

K koncu tudi pristavlja, da se gledalcev ne manjka, in da jih je on (seveda tudi gledalec) čul govoriti, da se mostovi popravijo v 14 dneh; ali naj berž so tisti gledalci se pogovarjali od mostov na močvirji, kakoršnje delajo naši kmetovalci in se res lahko še pred, kakor v 14 dneh dovršé; ali most čez reko, ki ob času povodnji komaj svoje valove skozi oboke pretira, je gotovo vse kaj drugega ter trja tudi drugačno delo.

Tudi bi Vam odgovoril na Vaše pomislike, ktere stavite na koncu Vašega dopisa, ali spoznati moram, da jih ne razumim.

Tol ko v obrambo.

Podjetnik

št. Jakobskega mostu v Ljubljani.

Obe košnji

bote po dražbi prodani v petek, 2. rožnika ob 9 uri dopoldne na vrtu c. kr. kmetijske družbe.

Za praznik presv. R. Telesa

(2) se priporočajo

Riharjevi latinski himni

(za moški in ženski zbor.)

Dobivajo se v Ljubljani, gosposke ulice h št. 4 pri Jerici Riharjevi.

80 sekačev.

Pri ravnatelstvu Trebovelskega premogovega društvenega rudnika v Albionu dobi stalno delo okoli 80 sekačev po pogodbi; stari ne smejo biti čez 40 let, sicer naj so zdravi, trdni in pravni ter se morajo skazati s rednimi pravicami. (3)

Ravnateljstvo.

Dober kup ure.

Jaz pošiljam ure proti poštnemu povzetju, in komur ura ni všeč, dam denar nazaj. Tedaj je kupčija brez nevarnosti.

- 1 cilindar ura iz srebrenega niklja z verižico, prej 12 gl., zdaj 5 gl. 25 kr.
- 1 ura na sidro iz srebrenega niklja z verižico, prej 15 gl., zdaj 7 gl. 25 kr.
- 1 srebrna remontoir Washington ura z verižico, prej 30 gl., zdaj 15 gl.
- 1 srebrna ura na sidro s patentiranim kolesjem in verižico, prej 25 gl. 11 gl. 25 kr.
- 1 zlata ura za gospe, prej po 40 gld., zdaj po 20 gl. z verižico okoli vratu.
- 1 zlata remontoir ura prej po 100 gld., zdaj po 40 gl. (3)

Jamstvo za pet let.

Ph. Fromm, urar

na Dunaji. Wien, gegenüber der Wollzeile.

Med najstarejše in najboljše domače zdravila razširjene po celi Evropi, se štejejo

švedske kapljice.

Posebno se priporočajo zoper take bolezni, ki pridejo iz pokvarjenega želodca ali pa iz prehlajenja. Te kaplje imajo to moč, da naredé dober tek, odpravijo hemoroidje, črve, zlatenico, omotico, okrepčajo slabe živce, in odstranijo krč. Odpravijo se s njimi tudi debele slin, zaprti vetrovi, glavobol in slabosti v želodcu.

Salvatorjeva lekarna v Zagrebu ima star recept, po katerem se delajo te švedske kapljice ter se razpošiljajo po celem svetu. Ena flaša velja 50 kr.

Prave švedske kapljice imajo na prodaj: Na Dunaji: J. Weiss, lekarna „pri za morcu, Tuchlauben 17; J. Herbabry, lekar, Neubau, Kaiserstrasse 90; v Zagrebu: S. Mitlbach, Salvatorjeva lekarna. (8)

Katsch-eva zdravilna kava

po receptu dr. Ferdinanda Katsch-a v Stuttgartu, ki jo edino pravo pripravljajo Henrik Frank ovi sinovi v Ludvigsburgu.

Popolnoma nadomestuje dobro kavo!

Z mlekom je okusen in

redilen živež za ljudstvo; ta kava ne draži čutnic, pa je prav zdrava, redilna in lahko prebavljiva. posebno je toraj priporočati ljudem, ki imajo slab želodec. Tudi je priporočila vredna zaradi izvrstno finega kavinega duha in male cene, in ker je brez privedka prave kave že za kuho pripravna. (6)

Dobiva se

v vsih večjih in manjših specarijskih štacunah, mestih in po deželi.

Dunaj!

Poslušaj, glej in čudi se!

Dunaj!

Skupščinsko gospodarstvo propale „velike anglo-britanske srebrne tovarne“ prodaja vse blago daleč pod ceno. S pošiljanjem zneska ali tudi po poštnem povzetju gl. 7.50 dobiva se zelo čislano omizje iz najboljšega anglo-britanskega srebra (ki je poprej stalo nad 40 gld.) in vsak naročnik dobi pismeno garancijo, da ostane jedilno orodje belo 10 let.

- 6 pomiznih nožev z ozaljšano jekleno klino,
- 6 pravih anglo-brit. srebrnih žlic iz enega komada,
- 6 mas. anglo brit. srebrnih žlic pri jedilih,
- 6 finih anglo-brit. srebrnih žličic za kavo,
- 1 težka anglo-brit. sr. zajemalna žlica za juho,
- 1 močna an-brit. srebrna žlica za mleko zajemat,
- 6 ozalj. anglo brit. srebrnih položnikov za nožem,
- 6 angleških škudelj za desert,
- 1 ozalj. pušica za poper ali cukur,
- 6 najbolj finih cizeliranih predloživnih skledic,
- 6 lepih mas. kozarcev za jajca,
- 6 finih anglo-brit. srebrnih žličic za jajca,
- 4 krasne najfinejše skledice za cukur,
- 1 precedilo za čaj najfinejše sorte,
- 2 sijajna svetilnika za salon.

64 komadov.

(4)

V dokaz, da moje naznanilo

ni sleparstvo

obvezujem se s tem javno, da vzamem blago, ako ne ugaja, nazaj, brez vsakega obotavljanja.

Kdor tedaj hoče imeti dobrega in poštenega blaga za svoj denar, naj se le zaupno obrne, dokler zaloga izhaja, na

J. H. Rabinoviez na Dunaj,

glavno zaležništvo anglo britanske srebrne tovarne II. (General-Depot der Anglo-Britanischen Silber-Fabrik II, Schiffamtsgasse 20 a.

Čistilni prah (Putzpulver) za goro omenjeno omizje se dobiva pri meni. Cena škatlic 15 kr.

J. Blaznikovi nasledniki v Ljubljani